

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta 15—
za četrt leta 7.50
za 1 mesec 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritičje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 33

Ptuj, 15. avgusta 1920

II. letnik

Napeljava elektrike na progi Maribor-Ptuj, Varaždin, Ljutomer-Zgornja Radgona-Prekurje.

Ptujsko polje, Medžimurje, Slov. Gorice do Ljutomera in Zgornja Radgona ter Prekmurje se naj zasveti v električni luči, že obstoječa industrijska podjetja in gospodarski obrati naj dobijo električno silo, nova industrija se naj razvije v tem bogatem delu naše države. Obsežna predela v svrhu električne spojitve teh pokrajin z elektrarno na Fali vodi, kakor znano, pripravljalni odbor za dobavo elektrike v Ptuju. (Predsednik g. Franjo Čuček, tajnik g. dr. Ivan Fermevc.) Ravno te dni prepotoval je ravnatelj elektrarne Fala z inžinerji tvrdke Siemens-Schuckert-Werke in Električne družbe, poprej Pichler, vse navedene kraje, da se zberejo potrebni podatki za sestavo vseh tozadevnih načrtov. Imenovani tvrdki imate naročilo, da izdelate čim preje proračune za celo napravo, torej za električno omrežje in transformacijske štacije. Upati je, da bodo v začetku septembra načrti in proračuni že predloženi pripravljalnemu odboru v Ptuju. Iz teh proračunov bodo razvidni celotni zgradbeni stroški in se bo dalo preračunati, koliko bi stala vsakega posameznika napeljava elektrike. Na podlagi teh proračunov se bodo potem odločilo, na kakšen način se naj zbere potrebna glavnicca. Kakor nam zatrjujejo zvedenci, ne bodo v tem pogledu posebne težkoče, ker so že dosedanje poizvedbe dognale, da je potreba elektrike v vseh navedenih krajih velika in da ni dvomiti na rentabiliteti naprave.

Samo rentabiliteta v smeri Ljutomer—Radgona in Prekmurje še ni zadostno zagotovljena in bo za te pokrajine vsaj v prvem času treba državne subvencije, da se tudi teh važnih krajev ne izloči in jim tudi omogoči razvoj industrije.

Zvedenci, ki so na povabilo pripravljalnega odbora prepotovali celo obzemlje, ki

Piskrovez Mihec in konzum.

(Konec.)

Marica je večkrat svojega moža nagovarjala, naj vendar gre pogledat, kaj se je zgodilo pri konzumu, da tako dolgo nobenega glasa ne dobita. Slednjič se Mihec vendar da prepovoriti in se poda na pot. Komaj je prisopihal v dotično vas, stopil je v prvo hišo, v kateri je nekdanj slišal o novem konzumu. Gospodinja, katera je bila ravno v kuhinji pri svojih opravkih, mu na njegovo vprašanje o konzumu smeja odgovori! „Ali ne veš, da je konzum pobegnul iz naše vasi?“ Mihec to sliši, se obrne, ne da bi zinil besedico, in odide iskat begunca. Hodil je od hiše do hiše in iskal, da bi vendar našel konzumno tablo. Še pri hlevih je iztikal, misleč, da se je, ker je bila huda zima, v kak hlev potegnul. Pa vse iskanje je bilo zastoj. Slednjič se poda v sosednjo vas, tudi tam je od hiše do hiše spraševal po konzumu. Ves utrujen se poda v neko hišo, da bi si odpočil. Plašno je gledal po ljudeh, kateri so ga

pride v poštev, nam zagotavljajo, da je veliko podjetje v doglednem času izvršljivo. Ako se na podlagi načrtov, ki se bodo izdelali v približno šestih tednih, izvede financiranje brez posebnih zadržkov, potem se more še pred koncem t. l. pričeti z deli in je upati, da se vsaj glavni vod potem v teku enega leta zgradi.

Zanimanje za podjetje je splošno. Občutimo pač vsi veliko pomanjkanje petroleja, premoga, občutimo neznosne cene teh predmetov. Kdo bi si torej ne želel moderne električne razsvetljave in električnega pogona v svojem obratu.

Vsa natančnejša pojasnila podaja „Pripravljalni odbor za dobavo elektrike v Ptuju.“

Stanovanjsko vprašanje v Ptuju.

Splošna stanovanjska kriza je postala že dolgo časa tudi v Ptuju zelo občutna. Na shodu javnih nameščencev dne 10. t. m. je stalo tudi stanovanjsko vprašanje na dnevnem redu, poročilo pa je izostalo, ker se člani stanovanjske komisije shoda niso udeležili, vsled česar do razgovora sploh prišlo ni. Padle pa so pikre besede proti stanovanjski komisiji in ugotoviti se je dalo, da javni nameščenci z delovanjem te komisije niso prav zadovoljni.

Vem, da obstojajo zoper delovanje stanovanjske komisije neštete pritožbe in ni moja stvar, presojsati opravičenosti istih ali jemati stanovanjsko komisijo v zaščito. Toda videl sem na shodu na drugi strani, da marsikomur ni jasno, na kakši podlagi stanovanjska komisija deluje in kaj se prav za prav od nje lahko vse zahteva.

Mislím torej, da je umestno, da stvar tudi sami objektivno od druge strani presodimo.

Stanovanjsko vprašanje je eno po vojni nastalih perečih socijalnih vprašanj, katerega dosledne rešitve se brani vsaka stranka in

zasmehovali. Dolgo ni mogel strpeti, gnalo ga je naprej iskat, zatorej se poslovi in odide. Ko stopi na cesto, pride mu nasproti star možiček z dolgo brado. Bil je berač in poprosil je Mihca za milodar. Ta mu reče: „Ako mi poveš, kje je konzum, dam ti eno petico in plačam še vrh tega frakeljšnopsa!“

Berač zasliši besedo „šnops“ in takoj potegne Mihca za seboj. Mahala sta proti prvi gostilni. Mihec tam naroči, kakor je obljubil, šnopsa, da beraču petico in ga potem sili, naj se ne mudi in mu pove, kje da je konzum, katerega on toliko išče.

Berač vesel, da je prišel tako po ceni k priljubljeni pijači, pogleda po sobi, ali bi ga nikdo ne slišal, in reče tiho Mihcu na uho: „Konzum, katerega ti iščeš, je pri svojem duhovnem gospodu zavetniku ne daleč od tod. Kakor sem slišal, se mu jako slabo godi, ker je hudo bolan na jetiki.“ Mihec ves prestrašen plane kvišku, kakor bi ga pičil gad, potem poplača in odide naravnost proti hiši duhovnega gospoda. Ko je tje dospel, obhodil je parkrat vse poslopje in iskal tablo konzumovo. Ker je nikjer ni zapazil, se je

vlada. Rešitev tega vprašanja bi posegla globoko v zasebne pravice občinstva in pri današnjih napetih razmerah se pravzaprav vsakdo brani, tak odij vzeti nase. Tako nastajajo različne polovičarske naredbe, katere se lepo čitajo, v praksi pa prav malo pomagajo.

Že naša revolucionarna vlada je dne 6. novembra 1918 izdala naredbo št. 180 o pravici občin do poseganja po stanovanjih. Šlo se je v prvi vrsti za dvojna neuporabljena ali nezadostno uporabljena stanovanja.

Sledila je potem naredba št. 295 deželne vlade za Slovenijo z dne 17. januarja 1919 ter naredba št. 701, ki je danes podlaga za delovanje mestne stanovanjske komisije. Določuje naznanilo vseh predmetnih prostorov, določa, pod katerimi pogoji se lahko poseže po stanovanjih v prid osebam, ki imajo v občini domovinsko pravico; ker se ta pride bi z definitivnim imenovanjem, je važno za ptujske državne nameščence, te slučajni ponoviti:

1. poseže lahko občina po dvojnih stanovanjih, o katerih se je določilo, da niso potrebna;

2. po drugih stanovanjskih delih ali stanovanjih, če se dajo uporabljati samostojno;

3. po praznih neoddanih prostorih, ki so se po 1. avgustu 1914 odtegnili stanovanjskim namenom.

Dejansko torej pri znanih razmerah prav malo koristi!

Naredba dalje razloži pravne odnašaje v slučaju posega po stanovanjih.

Edina praktična podlaga je določba § 18:

V svrhu posega mora občina brez ozira na obstoječo pogodbo in na obstoječe odpovedne predpise in navade z odpovednim rokom po § 6 odpovedati stanovanje osebam, ki nimajo v občini domovinstva, ali kateri so si ga pridobili le na podlagi § 10 zak. z dne 6. decembra 1896 št. 222 (domov. zak. — pristojnost po imenovanju) in ki nimajo v tej občini nobene javne ali take zasebne službe, ali takega poklica, ki bi služila javnemu

še huje prestrašil. Hitro stopi v hišo in vpraša kuharico po gospodu. Ta mu odgovori, da so gospod ravno pri kosilu in torej naj počaka.

Čez dobre pol ure čakanja pridejo gospod v kuhinjo in vprašajo Mihca po njegovi želji. Ta pa jeclja in s strahom prosi, naj mu vendar povedo, kaj je s konzumom, pri katerem sta bila on in njegova žena Marica od načelnika v službo sprejeta. Gospod, kateremu se je Mihec smilil, ga potolaži, potem mu reči: „Konzum, katerega ti iščeš, je pred kratkim umrl in te postavil v oporoki za glavnega dediča. Dobil boš torej vso njegovo zapuščino, katera obstoji iz nekaj kuharic, mišjih pastí, drota za piskre vezati in nekaj plehaste posode. Zdaj pa se vsedi, kuharica bo ti dala nekaj ostankov kosila in še kupico vina.“ Mihec je bil tako žalosten, da se ni dotaknil jedi, ampak pobral je ostanke kosila v torbo, vino pa je spil. — Potem je zbral svojo dedščino po konzumu in je žalosten odšel. Med potjo je položil desnico na srce in prisegel, da si nikoli ne bode več želel službe pri konzumu.

pridu. Za to odpoved ne veljajo določbe o varstvu najemnikov.“

Ne da se torej nič opraviti zoper osebe:

1. ki imajo domovinsko pravico v občini; to je umljivo, ker je domovinstvo stvar vseh pravnih odnošajev vsake osebe.

2. ki imajo domovinstvo po § 10 dom. zak., ako nimajo v Ptuju nobene javne ali take zasebne službe, ki služi javnemu pridru.

Ta zadnja določba je edina, ki se lahko nekaj ekstenzivno tolmači.

S tem je pravna podlaga za delovanje komisije izčrpana. Kakor vidimo, je uspešno delovanje komisije torej precej omejeno in se koncentrira praktično edino-le 1. na razvidnost stanovanj ali stanovanjskih delov, ki se pravno lahko dajo zaseči. 2. na izvršitev zasege same. Pač pa lahko komisija z dosledno razvidnostjo vseh stanovanj ter hitrim poslovanjem in taktim posredovanjem lahko veliko pripomore do olajšave stanovanjske bede. Posebno bi se moral tudi uveljavljati princip, da se uvažujejo stanovanjske zahtevke po času njih prijave. Pri vsem tem pa moramo končno imeti pred očmi, da je velika pomanjkljivost vladne odredbe, da ji manjka jasna izvršilna moč, ker niti določeno ni, kdo je za izvršitev pristojen. Prestopke teh „ukrepov“ lahko politična oblast kaznuje z globo ali zaporom, kdo pa prisilno izselitev naj izvrši, ni nikjer rečeno!

Težišče vsega postopanja pa končno ni stanovanjska mestna komisija, ampak osrednja inštanca v Ljubljani, poverjenišvo za socialno skrb. Ako ta predlogov komisije ne uvažuje in njenih sklepov ne odobruje, je seveda uspešno delovanje komisije nemogoče. V posameznem za sedaj ni drugega sveta, kakor da vsak prizadeti sam nadzoruje postopanje ter izposluje končno rešitev.

Sestava državnega stanovanjskega urada po naredbi 747 ter naredba 166 glede odpovedi stanovanj milijonarjev ter njih uslužbenecv zaključujeta dosihdobne korake vlade za rešitev stanovanjske bede.

Izgledi za bodočnost so potemtakem brezupni. Jasno je, da stanovanjska beda še nikakor ni dosegla vrhunca in da se po dosedanem načinu stanovanjsko vprašanje ne da rešiti.

To vprašanje se na eni strani da rešiti le po centralni zakonodaji. En korak k temu je najnovejša naredba št. 291/21, ki določa v pospešitev gradbe novih stanovanj različne financijelne olajšave. Na drugi strani pa je brezdvomno, da je stanovanjsko vprašanje le del našega gospodarskega stališča in da bo samo obsebi rešeno s trenutkom, ko bo tudi naše narodno gospodarstvo preživelo svetovno gospodarsko krizo ter stopilo na trdna tla urejenega smotrenega gospodarstva. Po zadnjih dogodkih pa smo res napram takim upom pesimistični . . .

Na omenjenem shodu javnih nameščencev se ji omenilo tudi vprašanje zvišanja najemnin. S tem vprašanjem stanovanjska komisija nima prav nič opraviti, ker je v to rešitev poklican mestni najemni urad, na katerega se lahko vsaka stranka obrne in ki potem končno brez nadaljne pritožbe reši dopustnost zvišanja najemnine. To le mimogrede, ker se je tudi v tem oziru videla potreba javnega pojasnila. Dr. A. St.

DELO.

Vzemimo dva kmeta, prvi je bogat, drugi se je bil zadolžil v dolgi pravdi. Bogati misli, čemu bi delal, saj imam vsega dovolj, obubožani pa pravi, hočem, da se izkopljem iz dolgov ter ddla od ranega jutra do poznega večera. V 99 izmed 100 slučajev bo prva kmetija prej ali slej propadla, druga pa si bo kmalu zopet opomogla.

Ta enostavni primer nam kaže važnost in neobhodno potrebo dela. A pri nas se žal to še ne pojmuje. Morda se nam godi pre-dobro, kakor prvemu kmetu? Drugemu kmetu pa lahko primerjamo Nemčijo, ki jo tlači senžermenski križ in ki dela, dela in zopet

dela. Znan je n. pr. sklep nemških delavskih organizacij, da bodo delavci delali po 1 uro več kakor treba, za državo, za odplačilo državnih dolgov. . . Pri nas pa vse beži od dela, od prostega delavca do marsikakega poslanca.

Osemurno delo je postalo pri nas zakonito ter je že večinoma vpeljano, v boljševiski Rusiji pa so morali vpeljati 12 urno delo, ker Surno ni moglo proizvajati zadostne množine izdelkov. Tudi pri nas ne more ostati pri Surnem delu, ker pri tem ne bodemo v stanu tekmovali z inozemstvom. Tuje valute padajo, z njim cene inozemskega blaga, s katerim bodemo kmalu preplavljeni, v škodo domače industrije in kar je glavno, v škodo neodvisnosti Jugoslavije od inozemstva. Ravno-tako kakor bi moral propasti naš kmet ob osemurnem delu, tako bo propadla ob Surnem delu tudi naša industrija, dokler ne bo dosegla ene stopnje z inozemsko. In z industrijo pade v konkurenčnem boju tudi delavstvo. Sicer imamo proti premajhni produkciji vsled kratkega delavnega časa tudi protiutež, t. j. visoka uvozna carina, katera se pa ne more poljubno zvišati, če nečemo postati najdražja država. — Poleg vsega tega pa delavstvo vsled pomnoženega prostega časa tudi več potroši, kar jih zopet sili k višjim mezdnim zahtevam. So pa seveda opravila, ki jih človek fizično ne more vršiti čez gotovo mero; ta so pri teh splošnih mislih izvzeta.

Oporekalo se bo, da rabi delavstvo več prostega časa za izobrazbo in za dela v svojem domu itd., da faktično ne dela 8 ur nego po 12 ur in več. Da, nekateri; izkušnja pa uči, da imajo od Surnega delavnika največjo korist gostilnice. Moral se bi torej najti način, kako prisiliti ne samo delavstvo, nego vsakega zdravega posameznika, da ne trati zlatega časa v svojo lastno in splošno državno škodo.

Ta način je našla boljševiska Rusija v delavskih bataljonih in v prisilnem 12 urnem delu. S temi metodami bo pri nas pač malokdo soglašal. Imamo pa tu še drugo sredstvo in to se glasi:

Gospodarska vzgoja našega naroda!

Učiteljstvo in časnikarstvo, v Vaših rokah leži naša bodočnost!

Namesto da se razpravljajo gospodarska vprašanja, se polnijo naši časniki z ostrudnimi demagoškimi osebnimi napadi. V narodu treba vzbuditi zanimanje za narodno in svetovno gospodarstvo in če bodemo začeli gospodarsko misliti, in razumevati gospodarska vprašanja, ne bode več naš cilj „čim manj dela“, nego nasprotno: uvideli bomo potrebo dela, v delu bodemo videli smoter našega življenja, delo nam bo v veselje, v delu bodemo našli uteho, zadoščenje, zadovoljstvo in srečo.

Na naslov naše vlade!

Popravek. Ni res, da je bil ta nemški kulturni zavod (Pettauer Musikverein) vse prej nego torišče za gojenje glasbe in da so se v njem zbirali elementi, ki jih družijo ena ideja, to je skrito sovraštvo do vsega, kar ne diši po nemški krvi in odpor proti naši državi. Resnica je temveč, da je Musikverein, odkar obstoja, do današnjega dne vedno bil izključno torišče za gojenje glasbe in da družijo njegove člane, bodisi te ali one narodnosti, samo ta ideja, da složni poznavajo blago glasbo, da se v njej vežbajo in jo razširijo.

Dalje ni res, da se je v društvu sistematsko gojila najodločnejša iredenta in da so njegovi člani stalno v zvezi z bojnimi društvii v Nemški Avstriji. Resnica je temveč, da se v društvu nikdar ni gojila in nikakor ne goji nobena iredenta in da je Musikverein samo s sličnimi društvii v naši kraljevini zato v zvezi, da si lahko izposoja muzikalije in s sličnimi društvii celega sveta zato, da si pridobi čim bolj razširjeno znanost z vsemi glasbenimi novostmi.

Tudi ni res, da daje društvo povod za vtis, da je zbirališče ogleduhov, ki, na zunaj prijazni, lojalni in dobrodušni, s svojim subverzivnim delom preračunjeno izpodkopajo samostojnost Slovencev. Resnica pa je, da se odkrito za vse briga, kar bi njegove kulturne namene pospešilo in da hoče sam svoj složen obstanek varovati.

Dalje ni res, da bi Nemci bili odklonili kulantno zahtevo, da dobijo Slovenci v društvu primeren vpliv ali zastopstvo v odboru, temveč resnica je, da smo že davno in še enkrat pred kratkim, posebno v razgovoru z zastopniki mestnega sosveta, izjavili, da smo pripravljeni, združiti svojo že 43 let obstoječo in izkušeno glasbeno šolo z „Glasbeno šolo“, ki se je šele v preteklem letu ustanovila, da hočemo dovoliti souporabo naših učil in pridržati predsedniško mesto v šolskem kulatoriju članu slovenske narodnosti, in dalje dejstvo, da je bil namen v občnem zboru dne 2. t. m. tudi Slovence v društveni odbor voliti.

Tudi to ni res, da so se Nemci drznili zabraniti Slovcem vstop v društvo. Pač pa je resnica, da pridržuje odbor, kakor se je to tudi vladnemu komisarju naznanilo, po stari navadi sklepanje o sprejemu takšnih članov, ki so prijaviili svoj pristop šele v tem času, ko se je občni zbor že sklical, novemu odboru.

Dalje ni res, da društveni odbor ni sklepal niti o vsprejemu onih slovenskih članov, ki so bili prijaviili svoj pristop že mesece pred občnim zborom. Res je, da so bili vsi sprejeti, ki so prijaviili svoj pristop pred časom sklicanja občnega zbora.

Ni res, da so se gospodje Nemci torej grdo zlagali. Res je temveč, da so postopali resnično, odkrito, po društvenih pravilih in po starem opravnem redu.

Dalje ni res, da se je društveni predsednik prof. Kasimir na slovensko stavljeno zahtevo opravičil, da govori nemško. Resnica je temveč, da je rekel, žal mu je, da je slovenski govor samo deloma razumel in da ne more slovensko odgovoriti, ker se je svojčas premalo vadil v drugem deželnem jeziku, da bi ga zdaj mogel rabiti v občevanju s slovensko inteligenco.

Ni res, da je Slovcem vrgel v obraz, da jih po pravilih sicer lahko sprejmo (odborniki Musikverein-a), toda, da niso primorani, vsled česar to tudi ne store. Resnica je, da je rekel, po pravilih postane lahko vsakdo član, ki ni omadeževan, o sprejemu pa more samo odbor odločiti. In če bi odbor zdaj tudi sklepal o vsprejemu navzočih, bi to moral storiti tudi o prijavi tistih, ki so se že nekaj dni prej prijaviili kakor navzoči, ki pa iz tega vzroka niso prišli k občnemu zborovanju, ker še niso kot člani sprejeti in ker zaradi tega še nimajo glasovalne pravice. To pa bi bilo vsled kratkega časa nemogoče in proti neprisotnim tudi nepravilno.

Za: Die Vorstehung des Pettauer Musikvereines: Kasimir.

Na naslov naše vlade!

Popravek. Ni res, kar se oponaša tukajšnjemu (nemškemu) Männergesangverein-u pod zgornjim naslovom v številki 32 vašega lista z dne 8. avgusta t. l., da namreč ruje proti državi in vzgaja zaprisežene sovražnike naše domovine. Resnica je temveč, da Männergesangverein sploh nič ne opravlja, kar bi bilo v kateremkoli oziru proti naši državi in da misli vedno najlojalnejše o naši kraljevini. Ni res tudi, da grede Gesangverein-ovci v svojem navdušenju za faliranc Avstrijo tako daleč, da si zakrožijo včasih „O, du mein Österreich.“ Res je temveč, da društveni člani že davno ne pojejo nobene pesmi, ki apostrofira Avstrijo, posebno pa ne od začetka naše kraljevine SHS.

Za Männergesangverein Pettau PERKO.

Dopisi.

Naročnike našega lista prosimo, da zaostalo naročnino takoj povrnejo.

Upravništvo „PTUJSKEGA LISTA.“

Popravek. V članku zadnje številke „Kako se pri nas delajo cene“ naj se popravi, da je notirala pšenica na borzi 27. julija 750 K, dočim se je v resnici dobila za 630 do 650 K.

Dopisniku „Nove pravde“ št. 22 od 3. julija t. l., ki je v tej številki nesramno in lažnjivo napadal g. oficirje tukajšnje garnizije, priporočamo, da se prihodnjic v sličnih slučajih poslužuje resnice, če je očitavec, če pa ni, naj rajši molči, kakor pa da spravlja ta mladi list z njegovimi lažprispevki v glas „revolverskega“ lista, kakor je graški „Zweihellerblatt.“ Da pa javnost tem lažnjivim izjavam napadalca — ki se je menda v oficirski družbi dobro počutil in iz hvaležnosti sedaj lažnjive vesti v prebavo ponuja — ne obsedi, naj izve sledeče: „Ni res, da so oficirji priredili že „večkrat“ zabavne večere, na katere se je povabilo v prvi vrsti grofica Herberstein z njenimi sinovi, ki baje ne znajo nobenega slovanskega jezika, nego po pisčevi domišljiji samo nemško govore. Res pa je, da so oficirji priredili zabavni večer na Vidov dan in 24. julija torej beri in reci dvakrat. Na te večere so se povabili v prvi vrsti „Sokoli“ in „Sokolice“, učiteljstvo, uradništvo in drugi meščani, med katerimi je bila tudi grofica oziroma rodbina Herberstein, katerih materin jezik je češki in se ga rajši poslužujejo kakor nemškega. Ni res, da bi imel katerikoli teh večerov glavni namen „ples.“ Res pa je, da sta imela oba večera namen zblížati civilno prebivalstvo mesta Ptuj z oficirji v boljše odnašaje, kakor vladajo dosedaj — kar je pa od g. oficirjev res hvalevredno in res posne-manje priporočljivo vsem drugim stanom. Žalostno dovolj je torej, da se najde med Slovenci še tak izmeček, ki hoče to prepotrebno delo otežkočevati z zavijanjem resnice, kar pač menda ne spada v program NSS. Oficirji so hoteli tudi dejansko pokazati demokratstvo, pri čemer so upali, da najdejo podporo pri prebivalstvu, ali našli so kakor svedoči dopis „Nove pravde“ odpor. Pisec noče demokratstva, ampak on hoče, da grofice itd. ne smejo zahajati v družbo Sokolov, učiteljev itd. Torej ravno v teh krogih, kjer bi se morala širiti misel demokratizma, se neguje separatizem in vzdržuje takozvani „Kastengeist.“ Nadalje je pisec konstatiral, da se je na teh večerih govorilo in pelo izključno samo nemški. Čuditi se je pa treba tej drznosti, s katero tako gorostasno laž brez sramu objavi v časniku. Ali se ta ne boji, da se njega ime izve in je veliko ljudi, ki ga bodo zaradi te nesramne laži obsojali? Dejstvo je to, da niti polovica ptujskih oficirjev ne zna nemški, kako je bilo potem mogoče govoriti samo nemški, je uganka, ki jo mogoče ugane samo brezvestni pisec vrst v „Novi pravdi.“ Še večji čudež pa je, da se je pelo samo nemški. Najbrže je bil pisec že tako pijan, da ni mogel razločiti slovenske od nemške pesmi, tem žalostnejše. Peli so pa v resnici samo „Sokoli“, za katere mirno vsak priseže, da še v družbi osobito pa v Jugoslovanski vojašnici niso in nikoli ne bodo peli nemških pesmi. K temu še se pripomni, da je res neka dama pela nemško pesem „Wien itd.“ česar pa oficirji kot gostitelji niso mogli preprečiti. Ta dama je soproga zavednega Slovenca iz NSS in je bila njegova dolžnost tozadevno posredovati. Če je pisec tako naiven, da je zmožen blatiti z lažmi oficirje in družbo, naj vzame na znanje, da s tem ne doseže edinstva in sloge.

Sv. Barbara v Halozah. Na dan kralja Petra ni bilo pri Sv. Barbari v Halozah razobešene niti ene zastave. Navada je bila, da so ob državnih in cerkvenih slavnostih plapolale zastave na visokem zvoniku in župnišču. Omenjenega dne je to izostalo, ker so bile zastave baje popolnoma raztrgane. —

Dne 3. t. m. je bila letno običajna šolska skušnja iz veronauka. Ob tej priliki je plapolalo dvoje slovenskih zastav, ena na zvoniku, in ena na župnišču. Zastavi sta bili stari, ter sta že večkrat plapolali na čast habsburškim tiranom. — Župljani so si kupili zvon za podružnico Sv. Elizabete. Ta zvon že je par dni v župnišču. G. Vogrin ga noče izročiti, ker še župljani dolgujejo 12000 K. Vprašamo pa g. župnika, kje je onih 87875 K cerkvenega denarja, kojega je lansko leto njemu izplačala barbarška posojilnica. Nemara so ključarji podpisali spet prazne pole.

Požar. Dne 15. avgusta t. l. popoldan je v koči Ivana Vrhovarja pri Sv. Trojici izbruhnil ogenj. Zgorela je omenjena hiša, ki je bila že dalj časa prazna. Škoda se ceni približno na 5000 K. Zavarovana pa je bila za 1000 K. Povzročitelj požara se še ni mogel dognati.

Požar. Dne 11. julija ponoči je izbruhnil v gospodarskem posloplju posestnika Martina Ivančiča iz Vareje ogenj. Zgorelo je stanovanjsko in gospodarsko posloplje, vsa uprava, obleka, živež in krma. Škoda se ceni približno na 10600 K. Zavarovano ni bilo. Vzrok požara se dosedaj še ni mogel dognati.

Požar. Dne 8. julija 1920 zjutraj je izbruhnil v svinjaku posestnika Jakoba Anderliča v Drakšlunu, občina Velika Nedelja, ogenj, ki se je razširil tudi na stanovanjsko in gospodarsko posloplje. Zgorelo je omenjeno posloplje z upravo, orodjem, obleko, hrano ter 2 svinji. Škoda se ceni na 75000 K. Zavarovano pa je bilo za 600 K. Zanetila se je pri tej priliki vsled vetra tudi sosednja hiša in gospodarsko posloplje posestnice Ane Moravec. Škoda znaša okrog 36000 K. Zavarovano pa je bilo na 200 K. Vzrok požara je še neznan.

Nesreča. Dne 19. julija zvečer si je Jožefa Žnidarič, 27 let stara posestniška hči Franca Žnidariča v Obrežu, vsled nepredvidnosti pri kurjavi zanetila obleko ter je zadočila take opekline, da je v kratkem potem umrla.

Utonil. Dne 6. julija popoldan je plavanja nevesči 15 letni Karl Pignar iz Hvale-tincev, občine Sv. Andraž v Slov. Gor. pri kohanju v Pesnici utonil.

Požar. Dne 5. julija popoldan je strela zanetila v gospodarskem posloplju posestnika Jakoba Valenka v Malivasi ogenj. Zgorelo je dotično gospodarsko posloplje z orodjem, hiša, krma in živež. Škoda se ceni na 30.000 K. Zavarovano pa je bilo za 1000 K.

Nesreča. Dne 18. julija ob 8. uri 37 min. je skočil 14 letni Franc Dorič, sin železniškega delavca Jožefa Dorica iz Slov. Bistrice, iz osebne vlake št. 205, 100 m pred postajo Sv. Lovrenc na Dr. p., da pobere čepico, katero mu je veter odnesel, ter je pri tem smrtno ponesrečil.

Ormož. Stroj za navijanje cen je v polnem teku. Svetovni klic „cene padajo!“ Kako smo si oddahnili, kako so navijalci cen glave pobesili in z zobmi škripali. Kratko je bilo naše veselje, kratko upanje. Cene so se res nekoliko znižale, toda naenkrat so zastale: blago, katero še se ti je včeraj ponujalo, je izginilo in tolažilo se te je, „mogoče v par dneh.“ Tukajšnja tvrdka J. Veselič je prodajala sladkor, ko je bila prodajal istega prosta, kg po 95 K. Ob času „padanja cen pa po 54 K. Ko so cene zastale, se je Ormožanom reklo, da ni sladkorja, ob istem času pa je za kmeta poskočil na 88 K. Sedaj pa naj kedo reče, da tudi pri nas cene ne padajo! Ivan Veselič bode kmalu berač in ti kmet pa se debeliš od uživanja njegovih sladkosti.

Politične vesti.

Stepan Radić obsojen. Bil je predsednik seljačke stranke. Ko se je 1. decembra 1918 razglasilo ujedinenje naše države, Radić ni bil zadovoljen s tem. Hotel je, da bi Hrvatje zase ustanovili samostojno hrvaško republiko. Ker ni dobil med razumništvom pri-

stašev, je kmetsko prebivalstvo hujskal proti obstoječi državni obliki. Oblasti so ga 25. marca 1919 radi tega zaprle, 1. marca letos pa zopet izpustile. Ker pa je takoj po izpustitvi iznova začel hujskati ljudstvo proti državi, so ga morali zopet zapreti. Prišel je pred sodišče, ki ga je po dolgi razpravi 4. avgusta obsodilo na 2 leti in 6 mesecev ječe.

Naše meje proti Avstriji. Komisija za določitev mej med Jugoslavijo in Avstrijsko republiko se je nastanila v Mariboru in začela poslovati 12. avgusta. Naš komisar je general Anton Plivelic, kteremu je prideljeno potrebno število izvedencev. Naloga te komisije je, da natančno določi državno mejo, ki je v glavnem že zaznamenovana v mirovni pogodbi. Ozirati se morajo pri tem na obstoječe upravne meje in krajevne gospodarske koristi.

Razmere na Koroškem. Proti posebnim izkaznicam je mogoče, da prestopajo posamezne osebe črto med glasovalnima pasovoma A in B. Te ugodnosti se poslužuje vse polno Nemcev, ki hodijo z nahrbtniki v naše kraje, da si jih napolnijo z raznim živežem. Izrabljati hočejo to ugodnost pa tudi nemški hujskači, da ščuvajo naše ljudstvo proti naši državi. Nasilni so tudi ti hujskači, ropati, krasti in pobijati hočejo. Naše pošteno ljudstvo se upira takim tolovajstvom in prišlo je že na več krajih do resnih spopadov s krvavimi posledicami.

Komunistični shod v Ljubljani. Po zadnji ponesrečeni železničarski stavki so se komunisti zopet začeli gibati. V nedeljo so imeli v Ljubljani veliko javno zborovanje. Ker ni v Ljubljani dovolj komunistov, so prišli s posebnimi vlaki rudarji iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Prišlo je tudi mnogo nemških komunistov iz Maribora, o katerih dobro vemo, da sovražijo iz narodnostnih ozirov našo državo, ki pa vendar nočejo zapustiti naše osovražene Jugoslavije in iti med svoje sodruge Nemce, in to radi tega, ker dobro vedo, da se jim pri nas stokrat boljše godi, nego bi se jim godilo drugod.

Sestava naše vlade Pogajanja se vrše že tedne, ali do sestave nove vlade noče nikakor priti. Zunanja politika kakor gospodarski položaj države nujno zahtevata stalne vlade, prestolonaslednik sam osebno posreduje in se trudi, ali vse to nič ne zaleže: strankina korist je pri nekterih odločujočih voditeljih več ko državna blaginja. Jasno se vidi to pri vprašanju izvoza, za kterega se ne morejo zediniti, ko so se o drugih stvareh za silo pogodili. Radikalci hočejo imeti edini pravico izvažati žito v tujino, to je, edini oni bi smeli zaslužiti pri tej kupčiji milijone. Demokrati se pa temu upirajo, češ pustite, da tudi drugi kaj zaslužijo. Ni čuda, da se vedno bolj množe glasovi, naj bi prevzeli vlado možje, kterim ne bi bilo edinole za osebne in strankarske koristi, nego ki bi gledali, da enako pravično skrbje za vse prebivalstvo.

Nezdrave razmere. V strankarski strasti začenjajo posamezni vladni člani drug drugemu prosto nagajati. Naj se kak dober ukrep tudi sprejme, ga ni mogoče zvršiti, ako ni dotični minister pri volji, da ga izvede. Tako so na pr. dovolili raznim uradniškim skupinam draginjske doklade, toda posamezni ministri so po svoji volji to ali v redu dali izplačati ali napol ali pa se še obotavljajo. Prav sedaj se poroča, da se je na zahtevo Demokratske zajednice sklenilo, da se sme sadje in zelenjava izvažati brez takozvane zdrave valute. Sklep pa se ne more izvesti, ker nasprotna stranka noče podpisati tozadevne naredbe. Kam lahko dovede ta strankarska nagajivost, vidimo pri sedanji ljubljanski vladi, ki se kratkomalo upre sklepom osrednje vlade v Beogradu, ako ji ti sklepi niso po godu. To vede v popolno anarhijo. Čudimo se le, da prednjači pri tem anarhističnem počenjanju stranka, ktere temeljno načelo je, da se moramo pokoriti postavni oblasti, stranka, ktera zahteva, da se njene naredbe brezpogojno izvrše, naj so tudi krute in se mnogim zde krivične.

Italijani so zapustili Albanijo. Dolga leta so Italijani napenjali vse svoje sile, da za-

gospodujejo v Albaniji, na vzhodnem jadranskem obrežju. Ali Albanci so se otresali tuje jarma in res dosegli, da so Italijani zapustili njihovo ozemlje in priznali njihovo nezavisnost. Hudo je to za Italijo. Zakaj ves svet vidi onemoglost Italije, ki ni mogla kljub velikim žrtvam nič doseči pri malem neurjenem narodu albanskem. Mi pa lahko občudujemo Albance, ki so si po trdih, dolgotrajnih bojih z mnogimi močnimi sovražniki (Turki, Nemci, Italijani), od nikogar podpirani izvojevali svobodo svoje domovine.

Jadransko vprašanje dela nam in Italijanom še vedno preglavice. Italijani nočejo naše zemlje, naših ljudi pustiti nam, naši ljudje pa se ne morejo udati Italijanom, nego hrepene po nas. Vlada v Rimu obeta našim ljudem vse pravice, podivjani Italijani v Trstu in v Primorju pa pobijajo naše ljudi, plenijo in požigajo njihovo imetje.

Ujedinjenje pravoslavnih cerkva. Dne 30. avgusta t. l., na dan praznika vseh srbskih pravoslavnih svetnikov, se bo vršila za srbsko pravoslavno cerkev velepomembna cerkvena slavnost. Tega dne se bodo zbrali na posebnem shodu vsi pravoslavni škofje Jugoslavije, da izvrše ujedinjenje vseh pravoslavnih avtonomnih cerkva Jugoslavije v enotno srbsko pravoslavno cerkev. Istočasno se bo povzdignila ujedinjena srbska pravoslavna cerkev na stopnjo patriarhije.

Razno.

Učiteljski kongres v Beogradu. V dneh od 17. do 19. julija se je vršil v Beogradu sestanek jugoslovenskega učiteljstva. Zbralo se je preko 2000 učiteljev in učiteljic iz vse države, da se posvetujejo o svojem važnem vzgojnem in prosvetnem delu za naš narod. Sklenili so, da osnujejo enotno učiteljsko društvo za vse kraljestvo.

Za člane Gospodarskega sveta v Beogradu so imenovani ti-le Slovenci: Ivan Knez, predsednik trgovske zbornice, inž. Viktor Turnšek, ravnatelj urada za pospeševanje obrti, Dragotin Hribar, podpredsednik Zveze industrijev, Karel Kobi, veletržec v Mariboru, Janko Jovan, ravnatelj Zadružne zveze.

Južna železnica. Dne 30. julija je bil občni zbor Južne železnice. Pri obratu je bilo za l. 1919 primanjkljaja 218,876.356 K, dočim je bilo l. 1918 še 59,694.976 K prebitka. Zanimivo je čuti, da je bil promet po jugoslovenskih progah uspešnejši nego po avstrijskih in ogrskih, tako da je družba za silo izhajala z dohodki teh prog, med tem ko je avstrijska vlada morala dati 85 milijonov in ogrska 42 milijonov kron, da se je promet vršil. Posebne težkoče je delala Italija, ki je zasedla primorske in južnotirolske proge. Tudi je Italija dolžna Južni železnici 162,634.379 zlatih frankov anuitet (za svojčasni odkup gornjeitalijanskih prog), s katerimi je od leta 1915 na zaostanku.

Omrežje Južne železnice. Do prevrata je

imela Južna železnica 2614 kilometrov in sicer 64 odstotkov (1673 km) na avstrijskem in 36 odstotkov (941 km) na ogrskem ozemlju. Sedaj pa je 31% (810 km) v Avstriji, 29% (758 km) v Jugoslaviji, 22% (575 km) na Ogrskem in 18% (471 km) v zasedenem ozemlju.

Alkoholne pijače človeku niso življenjsko potrebne. So celo narodi, ki se popolnoma zdrže opojnih pijač, pa so kljub temu močni in zdravi. V Ameriki, na Angleškem, v Švici, na Finskem itd. žive milijoni, ki ne uživajo nikakih opojnih pijač.

Pekarija v okolici Ptuja se kupi ali vzame v najem. Naslov pove uprava t. l.

Malo gospodarsko poslovanje z vrhom in nekaj njive se želi kupiti ali v najem vzeti s 1. oktobrom. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Narodni dom.“

Išče se pridna dekla

za domača dela, katera ima veselje do otrok, nastop 1. septembra. Več pove upravništvo »Ptujkega lista.«

Seno in slamo

kupi po vagonih **Ferdo Halásc, Čakevec.**

Piano (Stutzflügel Stingl), modern, 12.000 d, **Spalna soba nova (Messing),** marmornate omare in umivalnik se ceno proda. Kje pove upr. tega lista.

Pravi firnež kilo po 65 K nudi **Davorin Tombah, Sv. Vid p. Ptuj**

Služkinja za vsa domača dela išče v Ptuj ali v Mariboru primerno službo. Govori češko, poljsko in nemško. Več pove **JANEZ ŠEMERL v Sped. Hajdini št. 67 pri Ptuj.**

Bencin - Diesel - olje - strojno olje
Tovot - Mast
dobavlja promptno
„Mineralna rafinarija“ Dravograd.

Telefon št. 30.

Dopisi na centralo v MARIBOR.

Brzjavlj.: Rafinarija.

Oddajajo se zastopstva zmožnim tvrdkam v vseh večjih mestih Jugoslavije.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
podružnica v Mariboru sprejme takoj
nekoliko pisarniških moči
s prakso in trgovsko predizobrazbo.
Oferite direktno zavodu v Maribor.

Dva zmožna in pridna delavca
sprejme

Alojzij Majcen in sin, kleparstvo in inštalacija, Ptuj.

Kavarna „Balkan“ Ptuj.

Brez konkurence! **Brez konkurence!**

Vsaka večer
KONCERT

prvovrstne salonske damske kapele „Lira.“

VSTOPNINA PROSTA.

Za obilen obisk se priporoča
Janko Vučak, kavarnar.

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

Viničarska družina

z več odraslimi delavskimi močmi se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava lista.

SLIVE, rane in pozne, kupuje po najvišjih dnevnih cenah. — Prva jugoslovenska alkoholna industrijska družba, poprej **Simon Hutter sin.**

Ekspozitura Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okroglo K 50,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite.

Izvršuje vse bančne transakcije.